

БИЛИНГВАЛНА АКТИВНОСТ (српски језик/енглески)

Билингвална станица је делила учioniцу са станицом за географију и математику.

На билингвалној станици ученике је чекала индијанска легенда о аришу (A Seneca Legend: How the Cornigfers show the Promise of Spring). Легенду племена Сенека смо за потребе наше активности превели, скратили и адаптирали. Насловили смо је „Обећање пролећу“.

Ово је била једина станица на којој су се ученици сусрели са читањем мало дужег текста. И поред тога, били су мотивисани и позитивно су реаговали на легенду у којој је приказана вечита борба између пријатељства и оданости, с једне, и љубоморе и издаје, с друге стране. Заслепљен љубомором према Храсту, који је желео да погине племену четинара и шуштањем свога лишаја пркоси зими, Ариш заборави да попије магично уље захваљујући коме је лишећ увек зелено. Зато је он једини четинар коме на јесен, пре него што опадну, иллисе добијају жуто боју. Ето прилике да и ми наставници енглеског језика научимо нешто ново о четинарима!

Пре него што смо прешли на решавање задатака по нивоима, разговарали смо и о симболици храста у нашој традицији. На билингвалној станици сваки ученик је желео да уради све задатке. А решавали су се искључиво уз помоћ српско-енглеског речника.

Жути задатак: Ученици проналазе називе годишњих доба који се помињу у тексту (AUTUMN, SUMMER, WINTER, SPRING). Након тога повезују симбол и одговарајући назив годишњег доба користећи српско-енглески речник.

Плави задатак: Након жутог радили смо плави задатак. Од ученика се тражи да пронађу називе дрвећа који се спомињу у тексту, као и назив дрвета које пркоси зими другачијом бојом лишаја. Назив тог дрвета пишу на енглеском, користећи српско-енглески речник. Плави задатак је обавезан уколико ученик жели да пређе на зелени задатак.

Зелени задатак је подразумевао конструкцију реченица. Користећи речник из плавог задатка ученици конструишу реченице:

Ариш је четинар. T_____ is a _____.

Храст није четинар. O_____ is not a _____.

С обзиром да је ова станица била једина за коју је требало детаљно читање дужег текста и писање и да је легенда одштампана латиничним писмом (пре свега због ученика другог раз-

ДИПЛОМА ЗА ШЕСТ СТАНИЦА

Деци су понуђена по три листића са задацима различите сложености, у складу са Блумовом таксономијом: жути (1. и 2. ниво), плави (3. и 4. ниво) и зелени (5. и 6. ниво). Све активности теку истовремено, а ученици бирају којим редоследом обилазе станице и које задатке желе да раде. Омогућено им је да ураде један, два или сва три понуђена листића. Кад заврше посету станици, уписују на листу коју су добили при уласку своју процену да ли су много, мало или нимало новог на тој станици научили/савладали. И иду даље. Они који обиђу свих шест станица добијају диплому на лично име као „специјални познаваоци четинара“.

соло виолина, занимљиви за упознавање и проширивање знања. Технички смо слушање музике решили путем слушалница, зато што је то била само једна од станица у просторији, а интересовање за ту активност мање него за друге две. Музички доживљај ученици су бирали да израза цртежом, а на листићу је била слика композитора, неколико података из биографије, реч-две о делу, као и кратак текст о виолини, с посебним освртом на најважније делове и израду инструмента, што је било значајно за ову тему, с обзиром да се торња плоча виолине прави управо од четинарског дрвета – смреке.

Зелени задатак: Стварање мелодије на задати текст био је најтежи задатак. Стихови (Добрица Ерић) одабрани су у складу с главном темом и о њој директно говоре: „Ако желиш да те прати срећа,/буди чешће у друштву дрвећа...“

Ученици су могли да одаберу стих који им се допада, уз помоћ наставника би одређени стих ритмизирали, а затим би „гражили“ мелодију на металфону или синтисајзеру. Интересовање је било велико због самих инструмената који су им били на располагању, али се убрзо показало да је сасвим оправдано баш овај задатак обојен зелено. Мањи број ученика је показао довољно стрпљивости да поstepено, корак по корак, дође до неког резултата – до своје мелодије. Много занимљивије је било истраживање ефеката насумичног притискања дирки и дугмића, али и поред тога, неколико нових мелодија се ипак изродило и тако је циљ ове активности – осетити радост стварања – остварен. С обзиром да су сви задаци из музичке културе били „звучни“, једино је ова станица била формирана у три одвојена сегмента, како се звукови не би мешали. Различите мелодије су, из различитих углова просторије, допирали до деце на ликовној станици у средишту учионице.

Марија Драгић

ДИГИТАЛНИ ФИЛМ И НАСТАВА

Ученик и наставник као партнери

зан у право време, има велику образовну и васпитну вредност, обогаћује и контекстуализује наставу, чини је занимљивијом и разноврснијом, а стечена знања ученика трајнијим.

Пре приказивања потребно је припремити ученике. Сваки коментар наставника током гледања филма може да њихова запажања. Зато је пре пуштања филма потребно нагласити ученицима на које делове посебно да обрате пажњу.

Некад је пожељно да се ученицима филм прикаже више пута. А може се приказивати у уводном делу часа као припрема за нову наставну тему или јединицу. У том случају не би требало да траје дуже од пет минута. Тако би заправо био једна идеална активност за загревање. У главном делу часа дигитални филмови могу бити главно или помоћно наставно средство. Када је главно наставно средство, треба да траје око 15 минута. У завршном делу часа може се приказати као рекапитулација изложене наставне теме или јединице.

Приликом избора дигиталног филма треба водити рачуна о узрасту ученика којима се приказује и њиховим психофизичким способностима. Млађем узрасту треба приказивати филмове с мањим бројем детаља и ефеката. Ако филм који изаберемо није прилагођен узрасту, неће имати пуну васпитну и образовну функцију.

Ученици који су желели да науче песму су добили листиће с текстом и зеленом бором у позадини. Након прочитаног текста, кратког разговора, подсећања на заједничку (главну) тему и уредног певања песме, како то већ налаже метода обраде песме „по слуху“, понављали су део по део песме, а затим их спајали у целину. Након вишекратног понављања делова песме зачуо се њима познати глас Јелене Томашевић, тако да додатна мотивација није била потребна. Научену песму обогатили смо и пратњом на ритмичким инструментима.

Плави задатак је подразумевао је слушање музичких примера и изражавање музичког доживљаја цртежом или покретом. Одломци Вивалдијевих концерата „Пролеће“, 1. став, и „Зима“, 2. став, из циклуса „Четири годишња доба“ су се наметнули као поодесни из више разлога. Лако је било успоставити везу с главном темом кратким разговором о променама у природи које доносе годишња доба – на ком дрвећу се виде промене, а на ком не, које се врсте зелене и зими... Примери су пријемчиви за слушање, па и препознатљиви, контрастни, а самим тим погодни за изражавање различитих расположења и осећања, извођачки састав и

ПОЗИТИВНА ПОВРАТНА ИНФОРМАЦИЈА

Иако захтева детаљнију припрему и константну активност приликом реализације (што може бити ефикасније уз већи број реализатора и укључивањем ученика виших разреда), овакав начин рада има више предности него недостатака. Најзначајнија је ментална позитивна повратна информација ученика. За наставнике је значајно и то што је у питању тимски рад, који омогућава кооперативност, размену идеја и знања, као и значајно растење у смислу поделе одговорности. Промена свакодневне рутине такође је бенефит пројектне интегративне наставе, као и унапређивање личних професионалних компетенција.

реда, који су управо завршили обраду латинице), целокупном активношћу нису обухваћени ученици првог разреда.

Милена Малобабич

ГЕОГРАФИЈА

Циљ активности осмишљених на географској станици био је да ученици сазнају зашто и како се мења заступљеност одређених биљних врста с променом надморске висине и у којој вертикалној зони су распрострањени четинари.

Пошто су ученици који су учествовали у пројектним активностима нижег школског узраста, сваки ученик који је посетио географску станицу је најпре од наставнице добио картицу на којој је била слика ученика – малог научника, који пружа помоћ и важне информације. Тако су ученици, захваљујући уводним информацијама с картице и разговору с наставником географије, најпре дошли до закључка да се због промене природних услова, с променом надморске висине (пример планина) мења и биљни свет и да због тога на планинама можемо издвојити неколико вертикалних вегетацијских појасева (мали научник с картице такође је ученицима објаснио значење речи вертикално).

Ученици су потом бирали један од три понуђена задатка. **Жути задатак:** У првом, жутом, требало је да ученици, посправајући дају слику вертикалног распореда вегетацијских појасева, дате биљке линијом повезу са спрамом (вертикалном зоном) у којој расту.

Плави задатак: Задатак средњег нивоа захтевао је мало више труда. Требало је прочитати краћи текст, а потом подвући које биљке се гаје или расту на којој висини (у равничарским пределима, нисини и вишим планинским пределима),

дам и вишим планинским пределима), да биљке из текста учрпају на дагој планини на одговарајућу висину (вертикалну зону), као и да врсте четинара које су препознали у окружењу школе упишу у одговарајући вертикални појас.

Зелени задатак: Ученици који су изабрали задатак трећег нивоа добили су кратак, али сложенији текст који говори четинарско дрво у првом лицу. На основу описа, требало је најпре да препознају о којој врсти дрвећа се у тексту говори, а потом и да на основу прочитаног закључе колико вертикалних вегета-